

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-10672222
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

09 Ekim 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN YÜKSEL TAŞKIN'IN
TBMM 7/14365 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

SORULAR

İzmir'in Gaziemir Emrez Mahallesi'nde bulunan atıl durumdaki akü geri kazanım fabrikası sahasındaki radyoaktivite bulaşmış cüruf atıklar önemli bir çevre ve halk sağlığı sorunu yaratmakta ve "İzmir'in Çernobil'i " olarak anılmaktadır. Bu atıkların temizlenmesi konusu yıllardır sorumlu merkezi yönetim birimleri tarafından görmezden gelinmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'na verdiğim 2 Ekim 2023 tarihli soru önergesine (Ek- 1) 16 Ocak 2024'de verilen Sayı: 64272063-610-236212 cevapta (Ek-2), Radyoaktif Kirliliğe Maruz Kalmış Alanların Çevresel İyileştirme Faaliyetlerinin Yetkilendirilmesine İlişkin Yönetmelik kapsamında mezkûr alanın çevresel iyileştirme faaliyetlerini yürütmek üzere Nükleer Düzenleme Kurumu'nun 08.03.2023 tarihli ve 2023-15/4 sayılı kararı ile EKOVAR Çevre Grup Geri Dönüşüm Atık Depolama İnş. Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.'ye yetki verilmiş olduğu, şirket tarafından yetkilendirme aşamasında Nükleer Düzenleme Kurumu'na sunulan iş- termin planında, radyoaktif kirliliğin giderilmesi işlemlerine 2023 yılı Ağustos ayında, başlanacağı ve çalışmaların 2024 yılı Haziran ayında tamamlanacağı bilgisi yer almaktadır.

Ancak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın EKOVAR Çevre Grup Geri Dönüşüm Atık Depolama İnş. Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.'ne yazmış olduğu 02.04.2024 tarihli Sayı: E-66775017-145.02-9204101 yazıda (Ek-3) "Çevresel İyileştirme Planı" ile "İş Termin Planı"nda eksiklikler belirlendiği ve bu eksikliklerin giderilmesi için EKOVAR şirketine zaman tanındığı ve 02.04.2024 tarihinde de eksikliklerin giderildiğinin tespit edildiği anlaşılmaktadır.

EKOVAR şirketinin Gaziemir Belediyesi'ne yazdığı 03.07.2024 tarih ve Sayı: 202406/006 yazıda (Ek-4) ise 08.07.2024 itibari ile saha çalışmalarına başlanacağı belirtilmiştir.

Görüldüğü üzere, EKOVAR şirketinin görevlendirilmesinin üzerinden 1,5 yıl; Nükleer Düzenleme Kurumu'na sunulan ilk iş-termin planında bahsi geçen sürenin üzerinden ise bir yıl geçmesine karşın radyoaktivite bulaşmış cüruf atıkların temizlenmesi yönünde hiç bir gelişme kaydedilememiştir.

Bu bağlamda;

- 1) Nükleer Düzenleme Kurumu neden "Çevresel İyileştirme Planı" ile "İş Termin Planı"nda eksiklikler olan bir şirketi görevlendirmiştir?
- 2) EKOVAR'ın "Çevresel İyileştirme Planı" ile "İş Termin Planı"nda eksiklikler olduğu ne zaman tespit edilmiştir?
- 3) EKOVAR 08.03.2023 tarihinde görevlendirilmiş ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'nın 16 Ocak 2024'de soru önerge verdiği cevapta herhangi bir eksiklikten bahsedilmemiştir. Buna göre, Mart 2023 ve Ocak 2024 arasındaki 10 ay boyunca "Çevresel İyileştirme Planı" ile "İş Termin Planı"nda eksiklikler olduğu nasıl tespit edilememiştir?
- 4) EKOVAR'ın hazırladığı yeni iş-termin planı nedir?
- 5) Alanla ilgili ÇED raporunun geçerlilik süresi devam etmekte midir?
- 6) EKOVAR hangi kurum tarafından denetlenmektedir?

CEVAP

Radyoaktif kirliliğe maruz kalmış alanların yönetimi; 8 Mart 2022 tarihinde yayımlanan, 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanununun (NDK) 9'uncu maddesinin sekizinci fıkrası "Bu Kanun kapsamı dışında yürütülen bir faaliyet sonucunda radyoaktif kirliliğe maruz kalmış alanların

çevresel iyileştirmesine ilişkin iş ve işlemler Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Kurum ile iş birliği yapılarak yürütülür. Bu alanlarda ortaya çıkan radyoaktif atıkların yönetimi Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) tarafından yapılır. Bu fıkra kapsamındaki tüm masraflar kirleten tarafından karşılanır.” ile 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Bu Kanun kapsamındaki faaliyetler Kuruma bildirimde bulunulmaksızın veya Kurumdan yetki alınmaksızın yürütülemez. Bu faaliyetleri yürütmek isteyen gerçek veya tüzel kişiler Kuruma başvuruda bulunmakla yükümlüdür.” hükümleri kapsamında yürütülmekte olup, Bu kapsamda;

- 13.08.2022 tarihli ve 31922 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan "Radyoaktif Kirliliğe Maruz Kalmış Alanların Çevresel İyileştirme Faaliyetlerinin Yetkilendirilmesine İlişkin Yönetmelik" kapsamında Nükleer Düzenleme Kurulu'nun (NDK) 08.03.2023 tarihli ve 2023-15/4 sayılı kararı ile EKOVAR Çevre Grup Geri Dönüşüm Atık Depolama İnşaat Taahhüt San. ve Tic. A.Ş. radyoaktif atık içerikli alanda yürütülecek çevresel iyileştirme faaliyetleri ile ilgili NDK tarafından yetkilendirilmiş olup; 21.07.2023 tarihinde Ekovar Çevre Grup Geri Dönüşüm Atık Depo İnş. Taah. San. ve Tic. A.Ş. tarafından Çevresel İyileştirme Faaliyeti Raporu ve İş Termin Planı değerlendirilmek üzere Bakanlığımıza sunulmuştur. Söz konusu rapor, Bakanlığımız tarafından tehlikeli atıkların yönetimi, noktasal kaynaklı toprak kirliliği ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuatları kapsamında incelenmiş ve 21.07.2023 tarihinde sunulan rapora 08.08.2023 tarihinde, 11.08.2023 tarihinde sunulan revize rapora 20.12.2023 tarihlerinde eksiklik bildirilmiş olup, 02.01.2024 tarihinde sunulan Nihai Çevresel İyileştirme Faaliyet Planına ve İş Termin Planına Bakanlığımız tarafından 02.04.2024 tarihinde uygunluk verilmiştir.

- Saha çalışmaları Bakanlığımızın ilgili birimleri, NDK ve TENMAK’ın katılımı ile kurulan Komisyon marifeti ve akademisyenlerin görüşleri doğrultusunda yürütülecektir. Arada geçen sürelerde kurumlar arasında çalışmalar ve görüşmeler gerçekleştirilmiş olup; bu kapsamda sahada iyileştirme sürecine başlamadan önce 25.04.2024 tarihinde Komisyon üyelerinin katılımı ile saha ziyareti gerçekleştirilmiştir. Saha ziyareti sonucunda, NDK’nın görev yetki ve sorumlulukları kapsamında sahada tespit ettiği eksiklikler doğrultusunda iyileştirme faaliyet planında ve iş termin planında gerekli güncellemelerin tamamlanması ve onayın alınması sonrasında sahada iyileştirme faaliyetine başlanabileceği belirtilmiştir.

- Yapılan bu çalışmalar ve görüşmeler sonrasında nihai hale gelen Çevresel İyileştirme Faaliyet Planı ve İş Termin Planı 10.07.2024 tarihinde Firma tarafından Bakanlığımıza sunulmuş olup, Nükleer Düzenleme Kurumunun 08.07.2024 tarihindeki “Kurumumuz tarafından verilen yetki kapsam ve koşullarına uymak kaydıyla alandaki çevresel iyileştirme faaliyetlerine başlamasına engel teşkil etmemektedir. Kuruluşunuz tarafından alandaki faaliyetlere başlanmasından sonra, Kurumumuza sunulan bilgi ve belgeler, Kurumumuzca yapılacak denetimlerde ayrıca incelenecek ve gerekmesi hâlinde mevzuat kapsamında güncellenmesi talep edilebilecektir.” yazısına istinaden Bakanlık olarak 12.07.2024 tarihinde Çevresel Temizleme Planına ve İş Termin Planı’na uygunluk verilerek, sahada gerçekleştirilecek çalışmalar esnasında gelişecek yeni durumlara göre 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat gereğince Bakanlığımız tarafından ilave tedbirlerin istenebileceği firmaya bildirilmiştir. Ayrıca plan çerçevesinde gerçekleştirilen faaliyetlere yönelik olarak Bakanlığımız, NDK, TENMAK ve İzmir Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze Firma tarafından aylık olarak raporlama yapılması gerektiği ifade edilmiştir.